

Hva sier katten?

Tenk deg å kunne forstå kattespråket. Å vite hva kjæledyret ditt sier når det mjauer. Det er mulig! Vi har møtt en mann som faktisk kan kattespråket.

TEKST: TRINE-LISE GJESDAL
FOTO: SHUTTERSTOCK

Mannen heter Bjarne O. Braastad og jobber som etolog ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet. Bjarne har skrevet bok om kattens atferd og velferd. Vi kan på en måte si at han er en katteprofessor. Etologi er nemlig læren om hvordan dyr oppfører seg.

Signaler

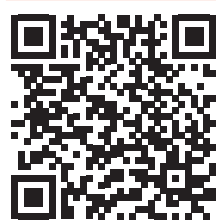
Dyr kommuniserer på en annen måte enn oss mennesker. Likevel «snakker» de slik at de forstår hverandre. Bjarne mener katter forteller om følelser de har, hva de ønsker å gjøre, og hva de ønsker av andre – enten det er andre katter eller mennesker. Og dette kommuniserer de gjennom ulike signaler. Lyd er ett av dem.

Katten mjauer, maler, uler, knurrer og hveser. De ulike lydene har mange variasjoner.

Mjauing

Mjauing er det vanligste språket katten bruker. Det finnes noen faste regler for hva M-I-A-U betyr. Vi må bare høre etter hvilken av de fire bokstavene katten legger vekt på, for å forstå hva den mener med mjauet sitt.

Miiiau:

En lang i-lyd kan høres ut som et hvinende mjau. Dette betyr at katten opplever ubehag eller smerte. Trækker du på halen til katten, vil du sikkert få dette mjauet til svar. Det betyr: «Au! Det der gjorde vondt!» Jo lenger eller sterkere i-lyden er, jo vondere opplever katten det.

Miaaau:

En lang a-lyd er den mest typiske mjauelyden. Et langt miaaau betyr at katten ønsker seg noe. Sitter den ved matskåla, prøver den helt sikkert å si «Jeg vil ha mat». Om det allerede er mat i skåla, gir den kanskje beskjed om at maten ikke er bra nok.

Hør lydene selv!
Bruk en QR-kodeleser
på smarttelefonen for å lese
av kodene på disse sidene.

Miaouuu:

Når katten trekker ut den siste delen av mjauet, viser den at den er frustrert. Den har begynt å miste troen på at den får ønsket sitt oppfylt. Jo lengre den holder u-lyden, jo mer frustrert er den. Har katten mast om mat, kan den starte med miaau og gå over fra miaau til miaaaaa, miaouu og til slutt et langt miaouuuu.

Mngau:

Av og til legger katten inn et «ng» i mjauet, og det høres ut som mngau. Da protesterer den over et eller annet. Det kan være at den har mast om mat og fått en skål med varm fisk. Om du tar fra ham skåla for å kjøle ned fisken, vil den si «mngauuu». «Hei du! Kom tilbake med maten min.»

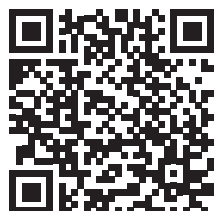

Mæ-æ-æ:

Dette er en veldig hakkete lyd som katten bruker om den ser noe den gjerne vil ha på kort avstand, men ikke får tak i. Lyden kan komme om katten sitter og ser en fugl rett utenfor stuevinduet. Noen mener at den sier: «Kom her. Jeg vil spise deg!» Katten har mange forskjellige loddelyder, og typisk for disse lydene er at de går opp i tonehøyde mot slutten. De kan ha både korte og lange a-er, avhengig av hvor sterkt katten vil lokke på noe.

Maling

Katten trives og forteller oss: «Her vil jeg fortsatt være, så hold deg i ro.» Jo kraftigere malingen er, jo mer nyter katten det.

Knurring

Katten kan knurre som en hund. Knurringen er en advarsel om at den kanskje vil være i fred eller ha maten sin for seg selv. Om katten har behov for å advare enda mer, kan knurringen gå over i et kraftig mjau: knurrrraau.

Hvesing og spyting

Katten hveser om den blir presset opp i et hjørne og ikke får flyktet. Hvesingen er en advarsel om at du skal holde deg unna. Spyting skjer når katten åpner munnen og blåser ut en kraftig lyd. Det kan høres ut som et «te!». Det er en brå lyd som katten bruker om den blir forskrekket. Den brå lyden kan gi et lite støkk i motparten.

Uling

I løpetiden kan hannkatter ule veldig mye, og særlig om to konkurrerende hannkatter møter hverandre. Da gjelder det å ule lengst og kraftigst. Ulelyden er egentlig et mjau der a-lyden, og kanskje u-lyden trekkes ut i det lengste. Da kan man høre lyden som «miaaaaaaaaauuuuuuuuuuuuuu». Katten har et sterkt ønske om noe, nemlig at den andre katten skal pelle seg vekk.

